

Zmiany w podstawie programowej 2024

Zasadnicze zmiany w przedmiocie:

1. Cele kształcenia

Cele kształcenia – wymagania ogólne dla zakresu rozszerzonego nie uległy zmianie. Natomiast cele kształcenia – wymagania ogólne dla zakresu rozszerzonego obejmują również cele dla zakresu podstawowego. W tym obszarze wprowadzono zmianę polegającą na dodaniu do punktu III. Kształtowanie postaw dodatkowego podpunktu:

„10. Przyjmowanie postawy współodpowiedzialności za stan środowiska przyrodniczego Ziemi.”

2. Warunki i sposób realizacji nauczania geografii w czteroletnim liceum ogólnokształcącym i pięcioletnim technikum

Należy zwrócić uwagę, że wymagania dotyczące zakresu rozszerzonego są realizowane łącznie z wymaganiami zakresu podstawowego, dlatego zasadne jest uzupełnianie treści i wymagań danego działu z zakresu podstawowego treściami i wymaganiami odpowiednich działów zakresu rozszerzonego, szczególnie w I i II klasie.

- Dodano zapis mówiący o tym, że: „(...) **dobór treści wymagań szczegółowych sprzyja kształtowaniu postaw opisanych w wymaganiach ogólnych, które wskazują konieczność systematycznych działań nauczyciela**, np. jeśli treść wymagania ogólnego brzmi ‘rozwijanie poczucia odpowiedzialności za stan i jakość środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszły rozwój społeczno-kulturowy i gospodarczy własnego regionu, Polski i świata’, to podczas realizacji odpowiednich wymagań szczegółowych należy eksponować znaczenie nie tylko działań organizacji międzynarodowych i rządów państw w celu ograniczenia zmian klimatycznych czy zachowania georóżnorodności i bioróżnorodności, ale również odpowiedzialność poszczególnych osób za przyszły stan środowiska geograficznego naszej planety. **Celem działań nauczyciela w zakresie kształtowania postaw powinno być wdrożenie odpowiednich zasad postępowania w życiu codziennym, a następnie podejmowanie przez uczniów samodzielnych działań w tym zakresie.** “

- **Podkreślono znaczenie stosowania PKD** (Polskiej Klasyfikacji Działaności).
- Usunięto fragment mówiący o tym, że: „zalecane jest w realizacji treści geograficznych tworzenie uczniom warunków do myślenia refleksyjnego i kontemplacji”.
- **Podkreślono istotną rolę zajęć w terenie**, wskazując iż: „Zakres tych zajęć nie powinien być ograniczony do wymagań szczegółowych, w których zamieszczono informację o konieczności ich przeprowadzenia w terenie”. Szczególną rolę zajęcia w terenie pełnią w realizacji zakresu rozszerzonego, w którym ich wymiar jest znacznie większy niż w realizacji zakresu podstawowego.
- **Uwypuklono znaczenie technologii geoinformacyjnych** (w tym GIS) w poznawaniu świata i w wykrywaniu złożonych problemów środowiska geograficznego podkreślając, że „Zakres tych zajęć [zajęć z wykorzystaniem technologii geoinformacyjnych] nie powinien być ograniczony do wymagań szczegółowych, w których zamieszczono informację o konieczności zastosowania technologii geoinformacyjnych. Stosowanie technologii geoinformacyjnych i aplikacji GIS czyni z geografii nowoczesną dyscyplinę oraz zdecydowanie rozszerza możliwości sfery poznawczej ucznia”.

Poniżej zamieszczono szczegółowe informacje dotyczące zmian w odniesieniu do poszczególnych działów podręcznika.

Geografia 3. Zakres rozszerzony. Podręcznik

Dział	Temat	Usunięto	Zmieniono
I. Geografia fizyczna Polski	5. Różnicowanie klimatu w Polsce		Konieczność modyfikacji treści omawianych w rozdziale w związku ze zmianą w podstawie programowej punktu: „charakteryzuje klimat Polski oraz wybranego regionu kraju, postępując się

			na podstawie mapami elementów klimatu i danych klimatycznychmi”.
II. Geografia regionalna Polski	Cały dział	Bez zmian	Bez zmian
III. Ludność Polski	Cały dział	Bez zmian	Bez zmian
IV. Geografia ekonomiczna Polski	2. Rolnictwo ekologiczne w Polsce		Zagadnienie „certyfikacja i oznaczanie produktów rolnictwa ekologicznego” konieczność modyfikacji treści omawianych w tej części rozdziału: „Rolnictwo ekologiczne w Polsce” w związku ze zmianą w podstawie programowej punktów: – „przedstawia cechy systemu rolnictwa ekologicznego w Polsce, oraz wyjaśnia cele certyfikacji i nadzoru żywności produkowanej w ramach tego systemu oraz rozumie potrzebę zapoznania się z opisem pochodzenia i składem nabywanych produktów spożywczych”; – „rozpoznaje oznakowanie żywności ekologicznej oraz rozumie potrzebę zapoznania się z opisem pochodzenia i składem nabywanych produktów spożywczych”.
	3. Gospodarka morska Polski	Zagadnienie „perspektywy rozwoju gospodarki morskiej” w konsekwencji usunięcia z podstawy programowej	

		części punktu: „charakteryzuje gospodarkę morską Polski oraz dyskutuje na temat możliwości jej rozwoju na podstawie zebranych materiałów źródłowych”. Zmiany także w częściach: „Zadania do rozwiązania” i „Podsumowanie lekcji”.	
	4. Zmiany strukturalne przemysłu w Polsce	Zagadnienie „przyszłość polskiego przemysłu” w konsekwencji usunięcia z podstawy programowej punktu: „na podstawie źródeł weryfikuje hipotezy dotyczące perspektyw rozwoju przemysłu zaawansowanych technologii w Polsce”. Zmiany także w części: „Podsumowanie lekcji”.	
V. Badania i obserwacje geograficzne we własnym regionie	1. Wpływ zakładu przemysłowego lub usługowego na środowisko geograficzne na przykładzie badań terenowych	Zagadnienie „prezentacja wyników badań w formie posteru” w konsekwencji usunięcia z podstawy programowej części punktu: „wykorzystując dane pozyskane w trakcie badań terenowych, analizuje wpływ przedsiębiorstwa przemysłowego lub usługowego na środowisko przyrodnicze, rynek pracy, jakość życia ludności i rozwój gospodarczy najbliższego otoczenia oraz	Zagadnienie „wpływ zakładu przemysłowego lub usługowego na środowisko geograficzne”. Konieczność modyfikacji treści omawianych w tej części w związku ze zmianą w podstawie programowej punktu: „wykorzystując dane pozyskane w trakcie badań terenowych, analizuje wpływ przedsiębiorstwa przemysłowego lub usługowego na środowisko przyrodnicze, rynek pracy, jakość życia ludności i rozwój

		przedstawia wyniki tych analiz w postaci prezentacji lub posteru". Zmiany także w częściach: „Zadania do rozwiązania” i „Podsumowanie lekcji””.	gospodarczy najbliższego otoczenia oraz przedstawia wyniki tych analiz w postaci prezentacji lub posteru".
2. Ocena dostępności i jakości wybranych usług w najbliższej okolicy na przykładzie badań ankietowych			Konieczność modyfikacji treści omawianych w rozdziale w związku ze zmianą w podstawie programowej punktu: „analizuje dostępność i ocenia jakość wybranych usług (np. edukacyjnych, zdrowotnych, rekreacyjnych, handlowych) w najbliższej okolicy (ulicy, dzielnicy miasta, wsi) na podstawie badania terenowych z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety”. Zmiany także w części: „Podsumowanie lekcji”.
3. Czynniki kształtujące poziom bezrobocia w regionie na przykładzie danych statystycznych i przeprowadzonych wywiadów		Usunięcie całego rozdziału w związku z wykreśleniem z podstawy programowej punktu: „na podstawie zebranych danych statystycznych oraz przeprowadzonych wywiadów identyfikuje czynniki kształtujące poziom bezrobocia we własnej miejscowości i odnosi go do poziomu bezrobocia we własnym regionie i w Polsce”.	
4. Ocena zagospodarowania terenu wokół własnej szkoły na podstawie obserwacji			Modyfikacja całego rozdziału w konsekwencji zamiany w podstawie programowej punktu: „na podstawie obserwacji oraz dostępnych materiałów źródłowych (np. miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,

	i dostępnych materiałów źródłowych		geoportalu, zdjęć satelitarnych) wyróżnia główne funkcje i dokonuje oceny zagospodarowania wybranego terenu wokół szkoły ".
	5. Struktura użytkowania gruntów w regionie na przykładzie danych GUS i GIS	Usunięcie całego rozdziału w związku z wykreśleniem z podstawy programowej punktu: „ wykorzystując dane GUS oraz narzędzia GIS, analizuje i wyjaśnia strukturę użytkowania gruntów rolnych na terenach wiejskich lub gruntów zabudowanych i urbanizowanych na terenach miejskich własnego regionu ”.	
	9. Projekt wycieczki krajoznawczej w regionie z użyciem mapy i GIS		Modyfikacji treści omawianych w rozdziale w związku ze zmianą w podstawie programowej punktu: „ projektuje wraz z innymi uczniami trasę wycieczki uwzględniającą wybrane grupy atrakcji turystycznych w miejscowości lub regionie oraz realizuje ją w terenie, wykorzystując mapę i odbiornik GPS. ”